

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fillér. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

A magyar munkás-egyesületek.

A közfigyelemnek, az általános érdeklődésnek abban az ünnepélyes pompájában, melylyel Angliában üdvözlők az ottani munkás egyesületek tárgyalásait, nem részesült a magyar országos munkás kongresszus, melyet most tartottak a fővárosban. Anglia bármelyik városában gyűlenek össze a munkás szövetségek tanácskozássra, a helyi hatóság üdvözlő ők, a közönség sűrű tömegben özönlik a tanácskozás termébe, magas méltóságok és számos parlamenti tag jelennek meg, hogy tapasztalatokat szerezzenek a munkások életéről és működéséről, megismerjék kívánságait és panaszait.

Nálunk meglehetősen csöndesen folyt le a kongresszus. A munkások nem képeznek egye és e társaságot és a képviselők, akik kevéssel azelőtt még olyan behatóan foglalkoztak a törvényhozásban a munkánküliek kérvényével, most — mert parlamenti szünet is volt — a munkások tanácskozásaitól távol maradtak. Persze, a szervezkedés is nálunk még csak kezdetében van, még nagyon fiatal és ezért még munkáskörökben is részvétlenséggel kell küzdenie, míg az angol szervezet, mely ugyan szintén csak alig észrevehető kezdetből eredt, már két emberöltő óta működik.

És hogyan működik? Maga szervezte meg magának a súlyt és értéket: a szociális politikai reformok egész gazdag foglalatát, melyekben Anglia 1881-ig minden más államot megelőzött, főképen a munkás-szövetségek indítványainak köszönheti az ország. E reformok következményei pedig felette jótékonyan váltak be Anglia egész fejlődésére. Munkás osztályt teremtettek, mely mindinkább eltelt azzal a tudattal, hogy a lakosság milyen élénk részt vesz az ő gyarapodó jéletében; munkásosztályt, melyben az által folyton ébren tartották a nemzeti érzést és a hazaszeretetet, melyben — miután tagjai egyre fokozódó jövedelemre és ezzel biztos birtokra is szert tettek, sohasem tudott általánosan érvényesülni ama botorul felállított, nálunk erősen kiélesedett ellentét, mely a tőkét a munkával szembeállítja; munkás osztályt, mely ezek folytán megőrizte érzékeny értelmét és egészséges itéletét a közérdek iránt, tagjainak gazdasági mozgási szabadságát gondosan rendezte, jogos munkabérijényeiket, a sok éles,

szinte késhegyre menő sztrájkot akár a munkaadókkal való egyezkedés útján is, békés megoldásra tudta vinni.

Egész Európán végighullámozottak a munkásmozgalmak, a nemzetközi szociáldemokrácia az ő mesterségesen táplált közönyével minden hazafias érzést iránt, az emberiség üdvét csak az erőszakban látó nihilizmus, — már majdnem mindenütt elárasztották az állami rend és törvényesség gajtait; Anglia ellenben, jöllehet a szabadság gondolatának sértetlen nagybecsülésében még a fegyelvetemedettebb anárkisták menhelyévé is lett, — érintetlen és sértetlen maradt minde mozgalmak elvadultságától. A békén dolgozók segítségével, kik mindig távol tudták maguktól tartani a rakoncátlan békétlenkedőket, az első helyet volt képes magának kiküzdeni a kultúrálammok gazdasági versenyében.

Amennyiben egyetlen okoknak mindig is, mindenütt egyenlő hatásuk van, a munkás-egyesületeknek nálunk is a nemzet minden részére üdvös hatást kell kifejteniük, kivált miután egy pontban az előfeltételek nálunk még kedvezőbbek, mint Angliában voltak. Nálunk — jöllehet egy bármi módon nevezhető iparról még szó sem lehet, az első lépéseket a szociális jóléti törvényhozáshoz maga az állam, a kormány a saját kezdeéséből tette meg; ennek folytatásképen széleskörű gondoskodás történt a mezőgazdasági munkásokról, a trónbeszéd közel kilátásba helyezte a szociális reformmunka folytatását és Széll Kálmán kormányelnök a munka és munkások nemesszivű nagybecsülésében elő is adta a törvényhozó testületnek a reformok terjedelmét.

Hogy Széll Kálmán szabadalvó minisztériumában valóban szinte előzékenység uralkodik a munkások ügyei iránt, azt a szakszervezeti végrehajtó bizottság előadója is kénytelen volt megerősíteni abban a jelentésében, hogy a kereskedelemügyi miniszter, ki elé az előző kongresszus határozatait terjesztették, azok legtöbbjének teljesítését megígérte.

Nálunk tehát sokkal inkább a munkások értelmén fordul meg a dolog, mint bármi egyében. Ha azonban a munkás szakegyletek okosan és érelyesen járnak el, kivált ha számos szabad előadás rendezése által, mint ahogy ez Németországban is történik, a tagok műveltségének színvonalát emelik, akkor ez az értelem is megjön, és mind szélesebb és szélesebb körű lesz.

Akkor a mi munkásaink is, kik

a szociáldemokrácia hazátlan és forradalmi eszméi cáfolatát mindenhol tapasztalhatják — Németországban, hol ezt a cáfolatot tényleg Wolmár, elméletileg Bernstein végzte, hol a revolúció helyett az evolúció már általánosan el van ismerve és a szociáldemokrácia nemzeti demokráciává fejlődik át; Franciaországban, hol a szociálisták többsége az állam, a polgári rend és a nemzeti követelések szolgálatában áll, — ekkora mi munkásaink is szakképzettségük emelésével egyidejűleg és ezzel nemzetközi versenyképességük emelésével is, örömmel és reményteljesen ragaszkodnak a hazához, a képtelen kívánságokat, melyeket veszedelmes és kizsákmányoló bolonditók keltenek bennük, elhallgattatják, hogy a haladás barátainak támogatásával vigyék keresztül követeléseiket.

Ezért üdvözöljük a munkás egyesületek megerősödését: legjobb szervezetei ezek a törvényes önségelynek.

A közoktatásügyi miniszter a gazdasági oktatásról. W l a s s i c s Gyula közoktatásügyi miniszter, abból az alkalomból, hogy a hivatalos Néptanító Lapja gazdasági mellékletet indít, a nevezett lap élén a következőket írja a gazdasági ismétlő iskolákról:

„Öt év előtt adtam ki a gazdasági ismétlő iskolák szervezetét és tantervét.

Ebben azon meggyőződés vezérelt, hogy hazánk különleges viszonyai között nem elég, ha a népiskola csak az általános alapvető ismereteket hűti szét a nép milliói közé, hanem szükséges, hogy népoktatásunknak addig csaknem meddő tagozatát, az ismétlőiskolát alakítsuk át olyan intézménnyé, amely a hatéves elemi népiskola munkáját, a nemzeti népoktatást megszárdítván, az ifjúságnak olyan elméleti, főleg gyakorlati ismereteket is nyújtson, amelyekre népünknek jövő életfoglalásában szüksége lesz.

Olyan ismereteket adjon, amelyek az élet nehéz viszonyai között a nép küzdelmes munkájában megéhhetését megkönnyítik, boldogulását előmozdítják.

Már ekkor bizton számítottam hazám derék néptanító karának lelkes, buzgó támogatására. Meg voltam győződve, hogy a néptanítók eszméimet és céljaimat lelkesen fel fogják karolni nemcsak a kitűzött cél nagy jelentősége miatt, de saját jól fel fogott érdekkükben is.

Örömmel nyilvánítom, hogy a magyar tanítói karba helyezett bizalmam fényes igazolást nyert.

A gazdasági ismétlőiskola, népoktatásunknak eme fiatal sarja öt év alatt olyan

hatalmas lendületet nyert, a minőt csakis a tanítói kar lelkesedése, kitartása és a tanfelügyelői kar buzgósága volt képes megteremteni.

Öt év alatt ezeknek az iskoláknak a száma közel kétezerre emelkedett. Az érdeklődés ezen intézmény iránt úgy a községek, mint a törvényhozás részéről általános.

A községek készséggel hozták meg a tőlük telhető áldozatot gyermekeik gyakorlati oktatására. Az állami költségvetésben a gazdasági ismétlő iskolákra az 1897. évben töltött 16000 korona, a folyó évi költségvetésben már 150000 koronára emelkedik.

A közoktatás minden ágazatánál, és így igen természetesen a gazdasági ismétlőiskolánál is főleg a belterjes fejlődésre helyezem a fókust. E célból arra töreksem, hogy a tanítói kar minél alaposabb műveltséggel és szakértelemmel töltsen be nemes hivatását.

A néptanítók gazdasági kiképzését a földmívelésügyi miniszter úgy a tanítóképző intézetekhez kirendelt szaktanítókat és különböző tanfolyamok által hathatósan előmozdítja. A tanítók gazdasági képzése és a gazdasági ismétlőiskola belterjes fejlődésének előmozdítása volt indító oka annak az elhatározásomnak is, hogy a néptanítók Lapja első melléklettel látom el, amely kizárólag annak a nagy feladatnak a megoldását munkálja, hogy miként kell a népiskolát a gyakorlati életre eredményessé, gyümölcsözővé tenni.

A tanítói kar iránt érzett szeretettel és bizalommal bocsátom közre a néptanítók Lapja első mellékletét, a Gazdasági Ismétlőiskolát azzal a hóhajtással, hogy legyen ez a lap egyik hathatós előmozdítója a népoktatás fölvirágzásának és ez által nemzetünk boldogulásának.

Isten áldása legyen a gazdasági ismétlőiskolák tanítóin és tanulóin!

*

Nemesen érzett szép szavak ezek, melyeket jól esik hallanunk attól a férfitől, akinek kezébe ma a magyar közoktatásügy sorsa van bízva. Nekünk egy kívánságot kell e szavakhoz csatolni és ez az: szivleljék meg a szentesi tanya iskolák tanítóit a miniszter által mondottakat. Mert ha gyakorlati irányban, kísérletező telep nem állván rendelkezésükre — nem sokat lendíthetnek is a gazdasági ismeretek terjesztése terén, — elméletileg sokat tehetnek. Csak egy kis jóakarattal kell hozzá e ebben — hisszük — nem szűkölködnek.

Enyhe és hideg telek

Öreg, ősz emberek nem emlékeznek rá, hogy olyan gyöngye telek lettek volna Magyarországnak, mint amilyen volt az 1898-ki és amilyenek indult ez a mostani.

A mostanihoz hasonló, de azért még sem volt ilyen enyhe az 1865—66-ki tél. Amennek is megadta a magyar gazda az arat, mert 1866. május havában olyan országos fagy következett az enyhe télre, mely elpusztított minden vetést. Ehez a csapashoz járult az ugyanazon évben lefolyt osztrák-porosz háború, majd meg a kolera, mely talán több áldozatot szedett magának a háború fegyvereinél is.

Azt állítják a tudósok, hogy évről-évre hűl a föld és mind hidegebb lesz a föld rétege s a bennünket körülvevő levegő. A tapasztalat azonban ellentmond ennek az állításnak. Hiszen milyen erős telek voltak régebben. Például 1788-ban a tél már október 10-én olyan kemény volt, hogy a gyümölcsfák és szőlőtőkék Németországban, de különösen Berlin környékén már október közepé-

táján megfagytak. Az 1709-ik év január 3-ik napján pedig zérus alatt 55 Réomúr fok volt a hideg, ami Fahrenheit szerint 90 foknak felel meg.

1716-ban — az „Ulustriste Landwirth schaftliche Zeitung“ egy feljegyzése szerint — a hidegség Fahrenheit szerint 107 fokot ért el és tizenhárom évre rá, 1729-ben még március havában is bevoltak fagyva a kutak Berlin és más német városok utcáin; a Müggeltó jege pedig csak április havában olvadt fel nagynehezen. E borzasztó télen az emberek a víz szűke miatt sokat szenvedtek és a tűzfű ára is roppant magasra szökött fel.

1731-ben rettenetes hidegség uralkodott. Egy krónikás azt állítja, hogy e télen a bor az Urvasorájánál a kchelybe töltés alkalmával — megfagyott.

Mindez azonban — mondja a krónikás — csekélység volt az 1739—40-ki téhez viszonyítva. E télen szent Mihály napjától, tehát szeptember hó végétől július 13-ig tartott a fagy és 102 Fahrenheit fok a napirenden volt.

Hogy milyen rettenetes hidegség uralkodott azon a télen, mutatja az, hogy a borszez hőmérőben egész a golyóig süllyedt a folyadék és megfagyva, szétrepedtette azt, a sűrű hideg levegőben az ajtókön levő csengők hangja harangozshoz hasonlított és a husz lab magasságból lebecsátott vízsepp megfagyva ért a földre.

1740. július 10-én történt, hogy egy részeg földmives leest a lovaról. Ez a szerencsétlen ember a szántóföldjén elaludva, éjjel keze-lába elfagyott; július 13-án pedig halmasz dér födte a mezőket. Ebben az évben — az akkori ornithológus állítás szerint — az is megcsett, hogy a gólyák megérkezésük utáni ismét visszafordultak. Némi kis takarmányt csak augusztus végén lehetett szerezni és egy csomag szénának az ára, mely azelőtt egy tallérba került, húsz tallérba szökkenett fel ilyen drágán is alig volt kapható.

Magyarországon szintén számos abnormalis tél volt a tizenhatalcadik században éppen úgy, mint a múlt században. Voltak telek, amikor a madarak rőptükben megfagyva, élettelenül estek le a földre. Előfordultak viszont olyan telek is, amelyek nem annyira a rettenetes hidegség, mint inkább a vízbőségük által tünnek ki.

Abnormális telek voltak: az 1752, 1754, 1775, 1783, 1789 és 1799-ik években. 1775-ben február 17-én a Duna vizalása elérte a 18 labat. Pesten, Budán és Úbudán a Duna vize kiöntött és az utcákon csónakkal közlekedtek az emberek.

1795-ben különösen Német- és Franciaországban volt szigorú a tél. A Rajna oly keményen befagyott, hogy a francia hadseregnek egy nehéz lovasokból és gyalogságból álló csapata ágyúival és tüzérszerekkel atvonulhatott rajta, hogy Pandern szigetét megszállja.

Roppantszesélyes volt az 1812-tél. Január hava — az utolsó két napot kivéve, amelyek egyikén a hideg 27 fokra hágott — gyöngye volt, áprilisban ellenben olyan hideg uralkodott, hogy az északnak fekvő hazáknál, a többek közt Pozsonyban is, a vizes hordókba 2—3 hüvelyknyi jégréteg képződött.

Az 1827-ki tél enyhéssége és vízbősége által tűnt ki.

Az 1812-ki telet a legjobban megsínyllették azok a magyar katonák, akik országban a megfigyelő hadsereghez voltak beosztva. A 32-ik gyalogezred is ott volt. Ennek az ezrednek a története azt mondja, hogy a hideg néha elérte a 26 fokot és a testrészek megfagyása, a már elröngyölt ruhák következtében, ijesztő mérveket öltött.

Az 1829—30-ki tél november 11-én, szent Márton napján köszöntött meg Magyarországra. E télen a Duna 101 napon át be volt fagyva és a jégpáncél olyan erős volt, hogy a legnehezebb szekerekkel is bátran közlekedhettek Pest és Buda közt.

Az 1836-ki tél viszont nagyon enyhe volt. Áprilisban kizsendült már a vetés, de aztán májusban olyan fagy következett, hogy elpusztította a gazdák minden reményét. 1837—38-ban olyan tél volt a fővárosban, hogy kivált a budai oldalon az alacsonyabb

házakat úgy ásták ki a hófuvatagokból. A Duna vize öt lábval magasabb volt, mint az 1775-ki árvízszedelemlorok. És mikor március vége felé a jégpáncél elolvadt, a partokat áttört viz az egész Ferencvároset és Külső Soroksáriutat elpusztította.

A rettenetes tél által okozott árvíz különben Lintzot kezdte le a Vaskapuig intőztató pusztítást vitt véghez.

1848—49-ben január 5-én, épp akkor, mikor az osztrákok első és második hadteste meg a tartalékeregek Pestre bevonultak, volt a legnagyobb hideg, mely másnap, Harom királyok napján érte át tétőntjait.

Szigorú tél volt még 1863—64-ben. A Duna jégcsimara befagyott úgy, hogy a legnehezebb szekerek közlekedhettek rajta; Pest és Buda lakói számtalan népünnepélyt rendeztek a jégen, a diákgyerekek pedig lekorcsolyáztak egész Promonitorig és a Kis-Dunan Soroksárig. Az 1870-es tél is igen szigorú volt.

Az 1879—80-ki tél szintén megérdemli az abnormalis telek közé való sorozást. Ebben az évben rengeteg sok hó esett és a Dunán 30 napig állt a jég; a téli mulatásoknak a Duna pancélján nem is volt se vége se hossza. Tíz évre rá is szigorú tél következett. 1890—91-ben szent Iozsef napjáig állt a jég. E napon délután 3 órakor a hatalmas jégpáncél megindult, gyönyörű látványt nyújtva a parton összegyülekezett ezer meg ezer mezőkiváncsiaknak.

Az 1896—97-ki tél hosszú ideig tartó esőzéstől és nedves ködből állt. Február 1-én végre igazi téli idő következett be. Ebben az évben január 2-án volt — a csikági meteorológiai intézet jelentései szerint — a leghidegebb nap Amerikában. A fokmérő St. Paulban 35, Medicine Lodgeban pedig — ami szinte hihetetlen — 18 fokon állt zéró alatt.

Általában a tapasztalat azt mutatja, hogy az enyhe telek a tavaszi hónapokban öntik ki a mérgüket, elpusztítva a földnek termését, a gazda reményét. Ne adja az isten, hogy ez a tapasztalat most is bevaljon. A magyar gazdát úgy is sok csapással latogatja meg a gondviselés. Talán már megelégedhetné a mostohasagát.

Ujdonságok

Szentes, 1902. január 9.

— **Városi közgyűlés.** Szentes város képviselőtestülete f. hó 13-án, hétfőn délelőtt 9 órakor választó közgyűlést tart a tül a kurcai tanácsköz teremben, C i c a t r i c s Lajos dr. alispán, mint tisztújítási elnök elnöklése mellett. E közgyűlésen a főjegyzői, rendőrgalmazói és csetleg megürsedő egy aljegyzői állast fogják betölteni. Az ezen állásokra megírdetett pályázat határideje f. hó 10-én, holnap délután 5 órakor jár le.

— **Belvizrendezés Csongrádon.** A csongrád sővényhazai armentesítő és belvizszabalyozó társulat Csongrad határában belvizrendezési munkálatokat kíván végezni. E célból a határ több helyén olyan területeket kell igénybevenni, melyek csak kisajátítás útján szerzethetők meg. A kereskedelemügyi miniszter a kisajátítási eljarast elrendelte, a kisajátítási terjarj az összcírás Csongrád községhezálal január 9—23-ik napjai közt közszemlére lesz kitéve, a kisajátítási bizottság pedig január 28-án cjtj meg a maga eljarását, szintén a községhezálal. A bizottság elnöké M á t t f f y Kálmán vármegyei főjegyző, tagjai pedig: U j h e l y i Nándor és T a s n á d y Antal dr. közjg. bizottsági tagok, jegyző C s e r g ő Karoly közjg. gya. kornok. A szegedi polgári törvényszék a kisajátítás bírói vezetésére B a l l a János törvényszéki bíróat küldte ki.

— **Egy szentesi malom csődjé.** A szentesi gazdasági gőzmalom-részvénytársaság,

melyet a hajdani tarhonya és téstakésítő részvénytársaság romjain Sima Ferenc grúndolt, s amelyikbe sok derék földműves polgártársunk keserves munkával megtakarított vagyonkaja veszett bele, — csödbe került. Maguk a malom részvényes igazgatósági tagjai kérték meg a csődöt, melyet a szegedi törvényszék most elrendelt. A bíróság határozata szerint a felszámolást március 29-én ejtik meg, a csődválasztmányt pedig április 1-én választják meg. A bíróság kirendelte csődbiztosul Fehér Tamás dr. törvényszéki bírót, tömeggondnokul Ecséri Lajos dr. szentesi, helyettesül pedig Komlósi József dr. szegedi ügyvédet. A követelések bejelentésének határidejéül a bíróság március 7-ét tűzte ki.

— **Miniszteri elismerés.** A közoktatásügyi miniszter Hárm János Mindszenti állami elemi népiskolai igazgató-tanítónak, ötven éves tanítói működése alkalmából, elismerését fejezte ki. A Mindszenti állami iskolák gondnoksága ebből az alkalomból meleg óvációban készül részesíteni az érdemes, derék igazgatót.

— **Megyehál.** Nagyarányú tevékenységét indított meg a megyehál rendező bizottsága, hogy a farsangi évad e fényes mulatságának minél teljesebb sikert biztosítsa. A rendezőség a megyei tisztviselőkből és a törvényhatósági bizottság erre felkért tagjaiból úgy alakult össze, hogy jársonként képviselve van benne az egész törvényhatóság. A meghívók most készülnek és a hét végén küldetnek szét, ezen felül a rendezőség már gondoskodott díszes táncrendekről is, mikkel a hölgyeket lepik meg s amelyek bizonyosan egyik kedves emlékét fogják képezni ennek a fényes mulatságnak, melyhez a zenét egy katonai zenekar és a Miklós bandája fogják szolgáltatni. A megyeház nagyerterme és mellékhelyiségei a bal alkalmára villamosan lesznek világítva, mert most dolgoznak a villamvilágítás felszerelésén, melyet akkorra bevezetnek. A bal iránt megyszerzte nagy érdeklődés mutatkozik, melyből ítélve, bizonyosra lehet venni, hogy ez a mulatság nemcsak legfényesebb, de erkölcsi és anyagi tekintetben is legsikerültebb vigassága lesz a farsangi évadnak.

— **Uj albiró.** A szentesi királyi járásbírósnál Palla Zoltán volt albirónak a zombori kir. törvényszék bírójává történt kinevezetésével megüresedett albirói állásra Zombory Jánost, a szegedi kir. táblához berendelt törvényszéki jegyzőt nevezték ki. Az új albiró a napokban már el is foglalja állását a szentesi járásbírósnál.

— **Eljegyzés.** Klein Vilmos szentesi vasúti tisztviselő december 29-én jegyezte el magának Budapest polgár Blanka kisasszonyt, Polgár Jakab magánhivatalnok kedves, szép leányát.

— **Az algyői Tisza-híd.** Az algyői Tisza-hídnak mult évi építési programjába felvett munkái, nevezetesen az összes falazási és biztosítási munkái, valamint az áthelyezett pályának Szeged felőli töltésmunkái a mult évi október 1-én be lettek fejezve. A Vasárhely felőli Tisza oldalon a törvényhatósági út áthelyezésével és a közúti ártéri híd eltávolításával, illetőleg betömésével kapcsolatos földmunkákat a mult évben nem lehetett elkészíteni, mert árvíz idején a Tisza ártályai szelvényének megszükitése nagy veszéllyel járt volna. Ez utóbb említett töltés-munkák foganatosítására olyan időpontot kellett választani, amikor az új pályatöltés elkészült.

nek és a régi pályatest eltávolításának ideje közt az árterületet árvíz veszedelem egyáltalában nem fenyegeti. Hogy tehát a még mintegy 50.000 m³-t kitevő földmunka ezen az oldalon is akadálytalanul megkezdhető legyen, az 1902. évi tavasi áradás lefolyását kell a vállalkozónak bevéarnia. Ugyanerre az időre fog esni a régi híd vasszerkezetének áttolásához szükséges állványának és a többi hidnyílás hét szerkezet-szerelő állványának a felállítása is. Ezeknek a cölöpözését és ácsolását úgy fogják siettetni, hogy a most gyártás alatt levő vasszerkezetek szerelését legkésőbb ez évi majus hóban megkezdhesék. A falazási és biztosítási munkák fölülvizsgálatát és ideiglenes átvételét mult évi november 28-án tartották meg. A bizottság, melynek vezetője Ney Ferenc vasúti és hajózási felügyelő volt, a fölülvizsgált munkákat teljesen kifogástalanoknak találta.

— **Színészet.** Halasi Béla színtársulatával pénteken este érkezik Szentesre és szombaton mutatkozik be a társulat operett személyzete a közönségnek, a Börgéc című rendkívül dalamos operettben, melyet az igazgató éppen azért választott bemutatni előadásul, mert hogy az operettben az egész énekes személyzetet egyszerre lehet módjában a közönségnek megismerni és megítélni. A társulat tagjai közül közönségünk csak az igazgatót és feleségét, Juhász baritonistát és feleségét a kiváló komikát, no meg Götz Ilonkát ismeri korábbról, a többi tag nálunk ismeretlen erő ugyan mind, de ahogy losonci lapársunk színi bíralataiból olvastuk, ahol pedig a közönség nagy igényeket támaszt a színészek iránt, a társulat kerék, összevágó előadásaival s a sorában levő sok szép tehetséggel ott köztetés mellett játszott. Halasi színigazgató az itteni másort úgy állította össze, hogy ami hódító újdonságok csak volt az utóbbi időben a fővárosi színházaknak, mind bemutatja nálunk és ezenkívül is a színirodalom java termékeit válogatta össze minden valójából, hogy így az évad műsora változatos, irodalmi színvonalon áll is legyen. A színház kellő fűttetéséről is megfelelően gondoskodik az igazgató s éppen arra való tekintettel, hogy e télen a helyiségek még fűtve nem voltak, már néhány nappal az előadások kezdése előtt megkezdik a fűtést, hogy a terem hőmértékét előre temperálják.

— **A háziipar meghonosítása Tömörkényen.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, Tömörkény község előjáróságának kérelmére, ahol minteg 180 család munkanélkül van, a háziipar meghonosítására 500 korona állam segélyt adott és elküldte a községbe Ludányi Béla gazdasági szaktanárt a háziipari tanfolyam szervezésére.

— **Megriászott gerlice.** Se szeri száma nálunk a lélek-kufor nőeknek, az úgynevezett szerelmi alkalomszínálóknak, akik lakásukban berket tartanak a szabados szerelmeknek és oda csalogatókat, hívogatókat szerelomsóvár emberek karjaiba a gerlicéket. A rendőrség ügyet vet ugyan az ilyen lélek-kuforokra, megcsik olykor az is, hogy egyik-másik ilyen helyre éjjel rajtatörnek és elriasztják onnan a sötétben turbékoló szerelmes párokat; a vége azonban rendszerint az a rendőrlégénység illetén nekibuzdulásának, hogy az illető lélek-kufar nő elítélit 2—3 korona pénzbüntetésre. Minthogy azonban az alkalomszínálás mestersége jól jövedelmez, hat fityet hánynak az ilyen büntetésnek. Ilefizetik a strófit, aztán — talán már ugyanaz nap folytatják szépen a tilos mesterséget, árulják a leánycsókot, ölelést tovább — jó pénzért. A napokban is rajtatört két rendőr: Nagy Imre és Kocsis József egy ilyen titkos büntányán. Sulymos Erzsébet kufárkodik a szerelmmel az I. tized 665. számú házban. Oda nyitott be a nevezett két rendőr f. hó 7-én éjjel és tényleg ott is találtak egy sötétben turbékoló szerelmes párocskát. A rendőrök

erélyesen léptek fel, a szerelmi kettősöböl felriasztott gerlicét bekisérték nyomban a kapitányságra, ahonnan — miután kiltét megállapították — elbocsátották azzal, hogy megsabott határidőre jelentkezésre utasítottak. Az esetről pedig másnap jelentést tettek a kapitánynak.

— **Már szántanak.** A természet csudálatos őserje az idén úgy diadalmaskodik a télen, hogy szokot szigorával be se hagyja azt köszönni és a hivatalos naptár egész alapjában felfordul. Nemcsak nálunk észleljük ezt. Az ország más vidékeiről is hasonló hírek érkeznek mind sűrűbben. Így Fehértompomban valósággal tavasz van. Más évben ilyenkor még fagy és hó borítja a mezőket, most meg a fehértemplomi oláhok már nekieredtek a tavasi munkának. Szántanak, vetnek s akinek szőlője van, a város népe mind kiut dolgozik a szabadban, a szőlőkben. Rendkívüli jelenség ez mindenképen. A fők már úgyzének, sőt a kertekben újny hosszúra nőttek a zöldelő levelek. Nálunk is, egyes kertekben a szabadban kint hagyott virágok ujra nyílnak. A tél hidegségével és nyomorúságával, úgy látszik, ebben az esztendőben elkerül egyes vidékeket.

— **A halak szaporítása.** A földmívelésügyi miniszter leiratot intézett a halászati társulatokhoz, fölhíva a ügyelmüket, hogy a hatáskörükbe vont vizek mellett elterülő holt ágak, erők és ártéri mélédekben élő helyeket és kíméleti tereket létesítsenek, a cél érdekében — ott, ahol szükséges — társuljanak erre a szövetséges halászati társulatokkal. A miniszter kijelenti, hogy a szükséges munkálatoknak tervezését díjtalanul végzetni erre illetékes szakosztályával és hajlandó a kíméleti tervek berendezése költség részben a rendelkezésére álló hitel aranyában fedezni, hogy a gazdalkodásnak ez az ága lendülnék induíjon és ismét nagyobb legyen az országban a halbőség.

— **Vásár.** Békés Gyulán f. hó 15-én kezdődik az idei teii országos vásár és beárólóg f. hó 19-ig tart. A két első napon a jószágvásár lesz, melyre vérszentes helyekről sertesek is felhajthatók.

Selyem-blúz 2 frt. 35 kr.

és fölebb — 4 méter — valmint „Henneberg selyem“ fekete, fehér és színes 60 krajcártól 34 frt 65 krajcárig merteje. Mindenkinék bér- és vámentesen házhoz küldve. — Mintát forduló postával. — Svájcha kétszeres levéllyel. Henneberg G. selyemgyáros (cs. és kir. udvari szállító) Zürich (3)

Irodalom.

A **Vasárnapi Ujság** január 5-iki száma 37 képpel s a következő tartalommal jelent meg: **»A főrendiház új tagjai»** (Czorda Bódog, Semsey Audo, Kornfeld Zsigmond, és Müller Kálmán arczképevel). — **»Álmok»**, **»Hallgass meg, Isten! Kéltemények.** Szabolcska Mihálytól. — **Regénytár:** **»A parasztkirály»** Történeti regény a tizenhatodik századból. Irta: Zsigany Árpád (Goró Lajos rajzaival). — **»Rezeda kisasszony»**. Elbeszélés. Irta: Julien Gordon. Angolból fordította S. A. (képpel). — **»Az igazság»**. Elbeszélés. Irta: Szívós Béla. — **»Vágó Pál** festménye a szegedi árvízről (képpel Vágó Pál festménye után). — **»Vasut Európából Amerikába»** (tépképpel). Cholnoy Jenőtől. — **»Kukány ostroma.** Paródia Murány ostromára. Irta: Seress Imre (Linek Lajos rajzaival). — **»Uj évi alakok»** (Linek Lajos humoros rajzaival). — **»Klinger Liszt-szobra»** (képpel). — **»A budapesti Photo Klub kiállítása»** (képpel H. Gaal Adorján amatőrfelvételei után). — **»Parisi divatlevél»** (divatképpel).

— Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyetek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendezes heti rovatok.

A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyed évre négy kor., Politikai Ujdonságoké kal és Világkrónikáé val egyelt hat kor. Megrendelhető

a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest VI. ker. Egyetem-útcá 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap« legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 kor, 80.

Vasúti menetrend.

Ervényes 1901. május 1-től

H.-M.-Vásárhely—Szolnok.

Vásárhelyről indul 7 óra 40 perc reggel, 4 óra 7 p. délután és 8 óra 16 p. este.
Mindszentről indul 8 óra 47 p. reggel, 5 óra 08 p. délután és 9 óra 28 p. éjjel.
Szevárról indul 9 óra 10 p. délelőtt, 5 óra 30 p. délután és 9 óra 46 p. éjjel.
Szentésre érkezik 9 óra 30 p. délelőtt, 5 ó. 49 p. délután és 10 ó. 6 p. éjjel.
Szentestől indul 5 óra 55 p. reggel, 10 óra 56 p. délelőtt és 6 óra 09 p. este.
Tökérről indul 6 óra 29 p. reggel, 11 óra 32 p. délután és 6 óra 41 p. este.
Kun Szent-Mártonról indul 7 óra 11 p. reggel 12 óra 15 p. délután és 7 óra 27 p. este
Tisza-földváról indul 5 óra 01 p. reggel, 1 óra 09 p. délután és 8 óra 14 p. este.
Pusztá-Tenyőről indul 9 óra 05 p. délelőtt, 2 óra 22 p. délután és 9 óra 20 p. éjjel.
Szolnokra érkezik 10 ó. 0 p. délelőtt, 3 óra 42 p. 10 óra 06 p. éjjel.

Szolnok—H.-M.-Vásárhely

Szolnokról indul 3 óra 55 perccor éjjel, 11 óra 50 p. délelőtt és 4 óra 48 p. délután,
Pusztá-Tenyőről ind. 4 óra 47 p. délelőtt, 12 óra 36 p. délután és 5 óra 36 p. d. u.
Tisza-Földváról indul 6 11 p. reggel, 1 óra 43 p. délután és 6 óra 42 p. este.
Kun-Szent-Mártonról indul 7 óra 17 p. reggel 2 óra 58 délután és 7 óra 33 p. este,
Tökérről indul 7 óra 48 p. reggel, 3 óra 30 p. délután és 8 ó. p. este.
Szentésre érkezik 8 óra 22 p. reggel, 4 óra 1 perc délután és 8 óra 30 p. este.
Szentestől indul 4 óra 57 p. d. u. 8 óra 45 p. reggel és 4 ó. 47 p. este.
Szevárról indul 5 óra 29 p. reggel, 9 óra 09 p. délelőtt és 5 óra 10 p. este.
Mindszentről indul 5 óra 48 p. reggel, 9 óra 05 p. este és 6 óra 05 p. délelőtt,
Vásárhelyre érkezik 6 óra 40 p. reggel, 6 ó 57 p. este, és 10 óra 37 p. délelőtt

Csongrád—Félegyháza—Szeged.

Szegedről indul 10 órakor d. e. 4 ó. 12 p. d. u.
Félegyházára érkezik 10 ó. 20 p. d. e. 2 ó. 50 p. d.
Félegyházáról ind. 12. ó. 25 p. d. u. 5 ó. 30 p.
Szegedre érkezik 11 ó. 40 p. d. e. 5 ó. 58 p.

Nyiltér.

Laptulajdonos és főszerkesztő: Dr. MÁTÉFFY FERENCZ
Felolós szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.
Társaszerkesztő: MÁTÉFFY LÁSZLÓ.

Lakásváltótatás.

Dr. Török Vilmos lakását január 1-től I. t. 728. sz. alá, Papp László tanító úr házába, ifj. Várady Lajos gyógyszerárval szemben helyezte át. 6—2

Haszonbéri hirdetmény.

Gróf Károlyi Sándor úr Ö Nagyméltóságának királysági uradalmából 3655, 175|1100 hold 1-ső osztályú szántóföld kisebb-nagyobb részletekben 1902. évi október hó 1-től több évre haszonbérbe kiadó.

Ez ügyben bővebb felvilágosítást ad Kis-Királyságon (u. p. Gádoros, Békés m.)

Péczy Béla,
urad. ispán.

2—1

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányá győgszerét, mely az elvesztett erőt visszahozza. Mindazok, akik érte irnak, ingyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldal vastag könyvvel együtt, postaszállítmányként, jól becsomagolva. A legcsudálatosabb csudagyőgszer ez, mely már ezeket megmentett, akik ifjúkori kicsapongások folytán erejüket vesztették vagy ezenközben betegségeket szereztek. Ez okból elhatározta az intézet, mindenkinek — akikérik — egy csomag győgszeri magyarázó könyvecskével díjtalanul küldeni. E házi szerrel otthon gyógyítható a baj és mindenki aki ifjúkori kicsapongások folytán nem bajokban, szellem-gyengeségben vagy chronikus betegségben, szenved, otthon gyógyíthatja magát. Ez a győgszer szóvalentül ama szervekre hat, melyek erősítésre szorulnak és csudás eredménnyel gyógyítja meg az évek óta állandóan betegeket is. Öregek és ifjak írhatnak, az alant jelzett címen a „State Medical Institute”-nak, honnan a próbacsomagot mindenkire azonnal megküldik. Az intézet első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyógykezeléstől végtel oltthonukat el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmutatja, milyen könnyen lehet a borzalmas betegségek oltthon is gyógyulni. Az intézet nem tesz kivételt. Minderki, bárholon magyarul is írhat a győgszerért, amire a legnagyobb dískréció mellett díjtalanul elküldik neki a próbacsomagot a magyarázó könyvvel együtt. Irjon tehát — akinek kell — mindenkinek azonnal. A küldemény olyan szépen van csomagolva, hogy seki se tudja meg a tartalmát. A levelet így kell megcímezni: State Medical Institute, 6901. Elektron Building, Fort Wayne, Ind., Amerika. És minden levél portómentesen küldendő. 8—3

1 KORONA

heti betétes részjegyek jegyezhetők a Szentesi Központi Takarékpénztár részvénytársaságnál.

Seabury & Johnson

Benzon-tapasza

a leghathatósabb szer

Reuma, csipőszúrás

lapoczkafájás, hátfájás

mellszúrás, köhögés

és minden meghűlési

baj ellen.

Órakodni kell értéktelen utazatóktól.

Ritz Lajos és Társa, Hamburg

RITKA ALKALOM

kiváló magyar műveknek rendkívül leszállított áron való beszerzésére!

Ráth Mór

köztudomás szerint több mint négy évtizeden át száz és száz oly művel gazdagította irodalmunkat, melyekről a jó öreg Toldi Ferencz irodalmi kézikönyvében azt írja, hogy azok

irodalomtörténetünk legfényesebb lapjain vannak megörökítve!

A kiadót az akkor árnyai nyugalomra és arra intik, hogy kiadói tevékenységét immár az elkerülhetetlen actualis és folytatóságos művekre szorítsa; elhatározta tehát kiadásai készleteinek tetemes és többnyire valóban elévületlen becsei részét tetemesen leszállított áron ajánlani fel a művelt könyvbarátoknak, kulturális, nép és más nyilvános könyvtáraknak, kaszinóknak, nöképzőköröknek stb. Ezen művek jegyzéke mely a mai irodalmi túlproduktió és hajszá áramlatában is méltó a könyvbarátok figyelmére, és mely számos ünnepi ajándékokra alkalmas értékes műveket — első kiadásokban és oly fényes díszkötésben, a minők a könyvpiazzra sohasem jutottak —

is tartalmaz, komoly reflektánsoknak bérmentve rendelkezésére áll. Ez alkalommal ajánlom a közönség pártfogásába

könyvkereskedésemet

is 1857-ben az abszolutizmus melyet, legsötétebb germanizáló éveiben annyi vesztély és üldözés között, mint magyar nyelvű, de világirodalmi tiszletet alapítottam. Ezen tiszletem állandó szállítója a nagy országos központi és számos vidéki könyvtárnak, és az ország minden osztályu intelligenciájának jóakaratával, bizalmával, sőt barátságával folyton dicsekedhetik.

Sok évi szívélves viszony Páris, London, Róma, Németország, úgy fővárosunk legelőkelőbb kiadóival, képessé teszi könyvkereskedésemet a mai nagy corcurrentiával is megküzdeni, ide érte a bel- és külföldi antiquáriusokat is, illyékk jó lélekkel biztosíthatom a közönséget, hogy minden irodalmi megbízás a legszolidabban, legjutányosabban és a leghigorább lelkümmertességgel intéztetik el!

Ráth Mór Budapest Haas-palota.